

UNIVERZITA KARLOVA
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Katedra informačních technologií a technické výchovy

POSUDEK VEDOUcíHO BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení autora: **Bc. Pavlína STOKLASOVÁ ŠUBRTOVÁ**

Studijní program: **Specializace v pedagogice (B7507)**

Studijní obor: **Informační technologie se zaměřením na vzdělávání střední (B IT)**

Název tématu práce v českém jazyce: **Digitální technologie a podvádění žáků při studiu na střední škole**

Rok odevzdání: 2020

Jméno a tituly vedoucího práce: doc. RNDr. Miroslava Černochová, CSc.

Pracoviště: KITTV, PedF UK

I. Základní náležitosti listinné podoby práce:

Bakalářská práce Pavlíny Stoklasové Šubrtové splňuje všechny formální požadavky kladené na závěrečnou práci tohoto typu. Je zpracována v rozsahu 73 normostran bez příloh. Součástí práce je abstrakt a 6 klíčových slov v českém i anglickém jazyce a 4 přílohy. Do textu je zařazeno 25 tabulek a 16 grafů.

V práci je citováno 72 zdrojů uvedených v seznamu použitých materiálů (s. 65), z toho 47 zdrojů cizojazyčných.

II. Obsah a odborná úroveň práce:

Bakalářská práce se věnuje problematice využití digitálních technologií při podvádění žáků středních škol. Práce je rozdělena do 5 částí: Úvod, Teoretická část, Empirická část, Diskuse a Závěr.

V ÚVODU autorka nastiňuje, jakému tématu a problému se ve své bakalářské práci zabývá. Výzkumné otázky jsou zformulovány na s. 36.

TEORETICKÁ ČÁST

Teoretická část, Kapitola 2 v rozsahu 26 stran, je rozčleněna do 6 podkapitol, zabývá se problematikou podvádění ve škole a jejími podobami včetně možností využití digitálních technologií. Součástí teoretické části je i problematika chování stávající středoškolské populace, bakalářská práce se zaměřuje právě na problematiku podvádění na střední škole a na výzkumy, které zjišťují důvody, proč se mladá generace ve škole snaží podvádět. V teoretické části (kap. 2.5.1) je přehled základních a snadno dostupných digitálních technologií (s parametry cena a riziko odhalení), které jsou při podvádění používány.

Za velmi významnou a dobře zpracovanou považuji podkapitolu 2.6, v níž se autorka věnovala analýze literatury výzkumech zaměřených na používání digitálních technologií při podvádění žáků ve škole. Autorka provedla pečlivou analýzu článků zařazených do databází Web of Science, Scopus a ERIC od 1980 do listopadu 2019. Svůj postup při analýze dostupných článků schematicky popsala pomocí grafu (Příloha 1). Výsledky této analýzy přehledně zpracovala v Tabulce 2. Analýzou bylo zjištěno:

- které státy (Graf 1) se v publikační činnosti na toto téma nejvíce zaměřují (USA, překvapivě Nigérie a UK),
- že od roku 2010 roste počet publikací, které se tomuto tématu věnují (Graf 2),
- že v těchto výzkumech se používají převážně metody opírající se o dotazníková šetření (Graf 3)

EMPIRICKÁ ČÁST

V empirické části (viz Kapitola 3 v rozsahu 36 stran, tj. s. 36-61) autorka představuje cíle, výzkumné otázky, použité metody, vzorek respondentů a výsledky šetření, které provedla na 2 gymnáziích a 3 středních odborných školách různého zaměření mezi:

- 189 žáků 1.-4. ročníků SŠ (80 žáků ze školy 1; 56 žáků ze školy 2; 16 žáků ze školy 3; 23 žáků ze školy 4; 14 žáků ze školy 5) s použitím dotazníkového šetření (Příloha 2, dotazník s 9 otázkami);
- 8 žáků s použitím interview (Příloha 3);
- 8 učitelů s použitím interview (Příloha 4).

V dotazníkovém šetření mezi žáky autorka zjišťovala:

(1) základní údaje o respondentech: pohlaví (44,4 % byly dívky), ročník studia (nejvíce z 2. ročníku – 43,4 %), úroveň ICT znalostí a dovedností (51,3 % respondentů se hodnotí známkou 2; 21,2 % se hodnotí známkou 1).

(2) zda se respondenti někdy ve škole dopustili podvádění (37 % respondentů umožnilo spolužákovi opisovat), zda použili někdy tahák při zkoušce (37,0 % občas), zda opisovali někdy od spolužáka (41,3 % výjimečně), zda umožnili spolužákovi opisovat (34,9% občas), zda ještě před zkouškou se snažili získat zadání testu a jeho výsledky (53,4 % nikdy), zda se dopustili plagiátorství (75,1 % nikdy), zda byli při podvádění přistiženi (33,3 % výjimečně), v jakém školním předmětu se nejčastěji dopouštějí podvádění (45,5 % v odborných předmětech), jaké techniky při podvádění používají (73,0% papírový tahák, 66,7 % opisování od spolužáka, 52,9 % mobilní zařízení atd. Autorka porovnává výsledky respondentů z gymnázií s výsledky respondentů z odborných škol.

(3) důvody, které respondenty vedou k podvádění (59,3 % „nedostatek času na přípravu“; 50,3 % „snaha o lepší známku“; 34,4 % „učivo je pro mne nesrozumitelné“; 34,4 % „vysoké požadavky učitelů“).

(4) technologie, s nimiž se při podvádění respondenti už někdy setkali (87,8 % mobilní telefon; 67,2 % chytré hodinky).

(5) jak by respondenti řešili situaci, kdy by nějaký žák byl při podvádění přistižen (45,5 % následně individuální přezkoušení žáka; 5,8 % by netrestalo vůbec).

V rozhovorech s vybranými žáky a učiteli se autorka zaměřila na to, jak se respondenti orientují v možnostech zneužití DT ve výuce, zda se s jevem podvádění setkali/ setkávají, jak se řeší situace, kdy je žák při podvádění přistižen.

V Kapitole 4 autorka diskutuje výsledky, získané jak v dotazníkovém šetření, tak v rozhovorech s vybranými žáky a učiteli s ohledem na 4 výzkumné otázky. V Závěru pak vyslovuje několik doporučení: bylo by dobré, kdyby se učitelé mohli seznamovat a orientovat lépe v možnostech zneužívání digitálních technologií k podvádění; je zapotřebí minimalizovat podmínky, aby žáci mohli podvádět („pokud studenti mají možnost si své studium ulehčit, využijí toho“, s.64).

III. Výsledky a přínos práce

Zvolený postup řešení bakalářského projektu a její obsahové zaměření koresponduje se zadáním bakalářské práce. Přínos práce spatřuji nejen v tom, že se autorka ve svém výzkumném šetření zaměřila na žáky i učitele a získaná zjištění od obou skupin respondentů diskutovala souhrnně, ale především v teoretické části práce, kterou vykonala při analýze literatury k řešené problematice s použitím databází Web of Science, Scopus a ERIC.

Autorce se podařilo na vzorku pěti středních škol zachytit situaci z období, kdy střední školy ještě před COVID-19 epidemií na jaře 2020 neměly tolik zkušeností s využíváním digitálních technologií ve výuce a v učení, jaké následně získaly, když musely zajistit výuku (nejčastěji s využitím digitálních technologií a internetu) v době uzavření škol.

Vysoce oceňuji analýzu článků v databázích WoS, Scopus a ERIC. Tato analýza byla časově velice náročná a vyžadovala také dobrou znalost cizího jazyka. Autorka dosud podobnou analýzu nedělala.

IV. Zpracování

Formální stránka zpracování bakalářské práce

Bakalářská práce je uspořádána a strukturována logicky, přehledně. Ze stylistického a jazykového hlediska je zpracována srozumitelně a na úrovni odpovídající požadavkům kladeným na bakalářskou práci. V bakalářské práci se vyskytuje několik gramatických chyb.

V. Případné otázky pro obhajobu a náměty do diskuze:

Nedávné zkušenosti z posledních několika měsíců, kdy střední školy byly v ČR nuceny (v důsledku COVID-19 epidemie) ze dne na den organizovat výuku s využitím digitálních technologií, zřejmě povedou do budoucna k tomu, že učitelé budou více a více používat ve své pedagogické činnosti on-line formy výuky nebo že vzdělávací instituce budou pořádat stále častěji zkoušky on-line. Jaké techniky budou, podle vás, studenti či uchazeči o studium používat k podvádění? Jak budeme moci při on-line zkoušení eliminovat podvádění studentů?

Jak by se měli učitelé seznamovat s technikami podvádění žáků? Jak by takové kurzy měly vypadat, kdo by je měl organizovat?

Jakým výzkumným otázkám by se měly výzkumy k problematice podvádění s DT věnovat?

VI. Celková úroveň práce:

Výsledky bakalářské práce jsou původní. Autorka získala poměrně zajímavý soubor dat od žáků a učitelů. Zdokumentovala aktuální situaci o využívání digitálních technologií

k podvádění na vybraném vzorku středních škol a o tom, jaké znalosti o technikách pro podvádění mají nejen žáci, ale i jejich učitelé.

**Zvolený postup řešení a obsah bakalářské práce plně koresponduje s jejím zadáním.
Výsledky bakalářské práce jsou původní.**

Práci doporučuji uznat jako práci bakalářskou.

V Praze dne: 26. května 2020

.....

podpis